studentenblad Universiteit Antwerpen

dwars

nr. 94 | jaargang 14 | mei 2015 | gratis | www.dwars.be

bekroonde pornofotografe Liza Van der Stock

it's a (wo)man's world: vrouwenquota

katers, kots en cantus

inhoud

dwars 94

paradi$e lu$t
ex-*dwarser* wordt pornofotografe en wint daarmee Sony World Photography Awards

think globally
het departement Geschiedenis voegt *Islamic Worlds* toe aan haar curriculum en probeert zo een einde te maken aan het eurocentrisme

katers, kots en cantus
de eerste editie beiaardcantus in 't Stad was een groot succes

it's a (wo)man's world
dwars zocht uit of vrouwenquota echt als een bulldozer door het glazen plafond kunnen breken

cultuur

32 Trilogy
muzikale Drievuldigheid breekt alle regels

35 mundi
beeldcolumn

onderwijs

08 niet koeken maar Studenten Troef!
opinie

15 microscoop op wetenschap
over vliegende bachelorproeven

31 de dwarsligger
Emily Janssens

Antwerpen

18 centerfold

24 tram naar de toekomst?
met de tram naar Borger hout door de Reuzenpijp

28 meer dan een Schoon Verdiep
het stadhuis van de mooiste stad ter wereld onthult zijn geheimen

maatschappij

36 contraire
satire

don't panic

editoriaal

Met de Paasklokken vlogen ook de laatste vrije dagen weg. In de bib worden weer studentenpasjes ter legitimatie geëist en de rekken van Jean-Pierre worden door studenten leeggeplunderd op jacht naar koffie, Nalu, Red Bull en andere energieversterkende middelen. Het is kortom hoog tijd om de boeken van onder 't stof te halen of onderhandelingen voor nota's van die ene slimmerik te starten.

Onze regering onderhandelt ondertussen lustig verder over de inschrijvingsgelden van het hoger onderwijs. Daar protesteert Studenten Troef tegen (p. 8). Ja, studenten heffen niet enkel graag het glas op de allereerste beiaardcantus maar engageren zich ook (p. 22). Zeker als er in eigen vlees gesneden moet worden. Zo ook op onze eigen redactie: u las eerder al dat wij niet enkel goochelen met artikeldeadlines en uitgesteld schoolwerk, maar ook met budgettaire problemen. Maar in tijden van nood vindt men de meest creatieve oplossingen zo blijkt! Er werden nieuwe samenwerkingsbanden gesmeed en oude weer aangesterkt en opgefrist. Volgend jaar vindt u ons dan ook op een nieuwe uitvalsbasis te Universiteit Antwerpen. Bedankt Bruno de Loght! Over venten gesproken, het hoofd van het departement Sociale, Culturele en Studentengerichte Diensten is een van de enige mannen in het vrouwenbastion aldaar. Werken vrouwenquota dan toch? U leest het verder in deze *dwars* (p. 10).

Ook als u in tijdsnood zit qua studeren, bieden wij u graag creatieve oplossingen aan. Het is algemeen geweten dat seks de concentratie verhoogt, wie weet schopt u het zelfs tot bekroonde fotografe (p. 4). Of zet een plaatje van Trilogy op, klassieke muziek met net dat tikje extra *coolness* (p. 32). Onze eigen *daddy cool*, Alain Verschoren, citeerde reeds de gevleugelde woorden van 'The hitchhiker's guide to the galaxy' als belangrijkste studietip: "Don't panic!".

Julie Colpaert,
Adjunct-hoofdredacteur

colofon

dwars is het studentenblad van Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. *dwars* verschijnt maandelijks tijdens het academiejaar en wordt gratis verdeeld op UA-campussen Stadscampus, Drie Eiken, Groenenborger, Middelheim, Mutsaard, Zuid en Paardenmarkt. Dit nummer werd afgesloten op 26/04/2015. Oplage: 2.500 exemplaren. V.U. Judith Buysse, Paardenmarkt 91, bus 1, B-2000 Antwerpen

Hoofdredacteur Judith Buysse **Adjunct-hoofdredacteur** Julie Colpaert

Redactie Anouk Buelens-Terryn, Benjamin Theys, Carolina Rowicki, Ken Van Oproy, Leonie Vanstappen, Lisa Habets, Maxene Willems, Sammy Herremans, Simone van Grieken, Stefanie Geukens, Stijn Demarbaix, Thibault Winants, Thomas Konings,Yannick De Meulder

Eindredactie Yannick De Meulder (verantwoordelijke), Carmen Wijnands, Carolina Rowicki, Ida Peters, Leonie Vanstappen, Maxene Willems, Ruben Bal, Sammy Herremans, Stijn Demarbaix, Simone van Grieken

Webredactie Anouk Buelens-Terryn

Fotografie Martijn Fraanje (verantwoordelijke), Elise Geuens, Jokko Fotografie, Julie Jeunen, Liza Van der Stock

Illustratie Carmen Wijnands (verantwoordelijke), Anouk Buelens-Terryn, Basia Dajnowicz, Simone van Grieken, Yannick De Meulder

Vormgeving Hakan Çakaloz (verantwoordelijke), Lisa Habets, Martijn Fraanje

Social Media Inez Taeymans (verantwoordelijke), Ida Peters, Stijn Demarbaix

ICT Brent van Bladel (verantwoordelijke), Kristof De Middelaer

Drukkerij Favorit

Cover Martijn Fraanje

Mundi Carmen Wijnands

PR Simone van Grieken

Met dank aan Fotograaf Universiteit Antwerpen, Studenten Troef

E-mail contact@dwars.be **Adverteren** adverteren@dwars.be **Website** www.dwars.be

Redactielokaal en correspondentieadres: *dwars* - studentenblad Universiteit Antwerpen, Paardenmarkt 91, bus 1, B-2000 Antwerpen

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt zich het recht om ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

Paradi$e Lu$t

Liza Van der Stock. Zegt deze naam je niks? Dan zal dat niet lang meer duren, want deze 24-jarige dame is namelijk de wereld aan het veroveren met haar foto's. Een paar jaar geleden fotografeerde deze studente nog voor *dwars*, maar ondertussen is ze genomineerd voor de Sony World Photography Awards met haar fotoserie 'Paradi$e Lu$t'. Binnenkort gaat ze werken voor de Nederlandse Volkskrant. Alle reden voor ons om eens rond de tafel te zitten met dit aanstormend talent.

Op dit moment is Liza druk bezig met het afronden van haar master Sociologie aan Universiteit Gent en haar bacheloropleiding Fotografie aan de School of Arts in Gent. Ja, twee opleidingen tegelijkertijd. "Ik ga daar niet over liegen, het is heel veel werk. Maar in juni studeer ik hopelijk af voor alles," aldus Liza. "Fotograferen deed ik in eerste instantie voornamelijk op vakantie, ik ging bijvoorbeeld op reis naar India en fotografeerde daar mensen en dingen die ik interessant vond. Toen ontdekte ik dat ik fotografie toch wel echt heel leuk vond en ben ik dat erbij gaan studeren. Sociologie vind ik interessant, maar ik ben meer fotografe," legt Liza uit.

Dat het fotograferen in haar bloed zit, bewijst ze met haar nominatie voor de Sony World Photography Awards. "Ik heb de derde plaats gehaald: Ik wist dit zelf al erg lang, maar het mocht nog niet eerder gepubliceerd worden," vertelt ze lachend. Als je bedenkt dat dit qua omvang de grootste fotografiewedstrijd ter wereld is met het meeste aantal deelnemers, begrijp je dat dit iets is om terecht heel fier op te zijn. "Er waren meer dan 173.000 inzendingen uit 171 landen. Dat is bijna niet te bevatten. Ik deed mee in de hoop te winnen, maar ik had dit uiteraard niet verwacht."

De fotoserie waarmee ze heeft meegedaan heet 'Paradi$e Lu$t', alleen al de titel maakt nieuwsgierig. "In mijn eerste jaar fotografie moesten we een groep mensen fotograferen, dat was verder heel vrij. Ik ben op het idee gekomen om mensen te fotograferen die heel ver van mijn eigen leefwereld af staan. Ik ben toen naar een eroticabeurs gegaan en viel daar nogal op als vrouw alleen met een professionele camera. Toen ben ik aan de praat geraakt met een koppel en dat klikte meteen. Zij hebben mij uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de volgende opnamedag van hun pornofilm," vertelt ze. Nu is het niet zozeer de pornowereld die Liza aantrekt, maar vooral de clichés en vooroordelen die hier rond bestaan. "Iedere keer ben ik tot de vaststelling gekomen dat die vooroordelen op niks

de verborgen wereld van lust en dromen

Tekst: Lisa Habets ■ Beeld: Liza van der Stock & Martijn Fraanje

gebaseerd zijn. Ik wil het vertrouwen winnen van mensen die in eerste instantie misschien wat wantrouwend zijn tegenover het toelaten van een fotografe in hun dagelijks leven." Liza's familie reageerde in eerste instantie dan ook wat bezorgd, niet zozeer vanuit morele overwegingen, maar vanwege het milieu waarin ze terecht zou komen. Maar ondertussen zijn ook zij erg enthousiast.

Tussen het afstuderen door, werkt Liza nog aan verschillende projecten. Er komt ook een nieuwe fotoreeks over het SM-milieu, maar hier wil ze nog niet te veel over loslaten. Daarnaast vertrekt ze eind juni naar Afrika om daar een reeks te maken over albinisme. "In Afrika is daar een heel groot stigma rond. Mensen met albinisme worden op grote schaal aangevallen en soms zelfs vermoord aangezien men magische krachten aan hen toeschrijft." Voor Liza is dit de derde keer dat ze naar Tanzania gaat. Twee jaar geleden ging ze er op reis met haar ouders en vorig jaar verbleef ze er drie maanden voor haar masterthesisonderzoek. "Mijn masterthesis gaat over groepsvorming binnen het sekswerkersmilieu, hiervoor heb ik zowel interviews afgenomen als een fotoproject gemaakt *(het gaat om de reeks Sisters! Brothers!)*. Als fotografe is het interessant om effectief bij die mensen thuis te fotograferen om te zien hoe ze echt wonen. In mijn thesis wil ik die foto's en interviews samenbrengen." En alsof dit nog niet genoeg is, werkt Liza ook nog aan een serie over vrouwenbesnijdenissen binnen de Masaïgemeenschap in Ngorongoro Conservation Area. "Dit is in één van de mooiste natuurreservaten ter wereld waar de Masaï nog traditioneel leven in harmonie met de wilde dieren. Het is heel bijzonder dat ik de mogelijkheid krijg om daar te fotograferen: Je moet daar officieel toestemming en een vergunning voor krijgen." Uiteindelijk is het haar doel om de projecten rond albinisme, sekswerkers en vrouwenbesnijdenissen samen te brengen in één boek.

Het kan natuurlijk niet anders dan dat Liza's succes wordt opgepikt door de media. "Hier was ik wel een beetje van geschrokken. Ik was op het zevenuurjournaal en het is heel vreemd om jezelf daar te zien," lacht Liza. Bovendien moet ze na ons interview rechtstreeks door naar het Zuiderpershuis voor de opnames van Café Corsari. "Met allemaal écht bekende mensen, daar voel ik me nog niet tussen horen hoor. Maar ik vind het natuurlijk heel leuk. Fotografie is mijn passie en het geeft veel voldoening om daar erkenning voor te krijgen." Ook in Nederland zijn haar foto´s niet onopgemerkt gebleven. "In september begin ik als vaste fotografe bij de Volkskrant voor een jaar," vertelt ze.
Het is duidelijk dat deze dame weet wat ze wil. Als het aan haar lag, zou ze de komende

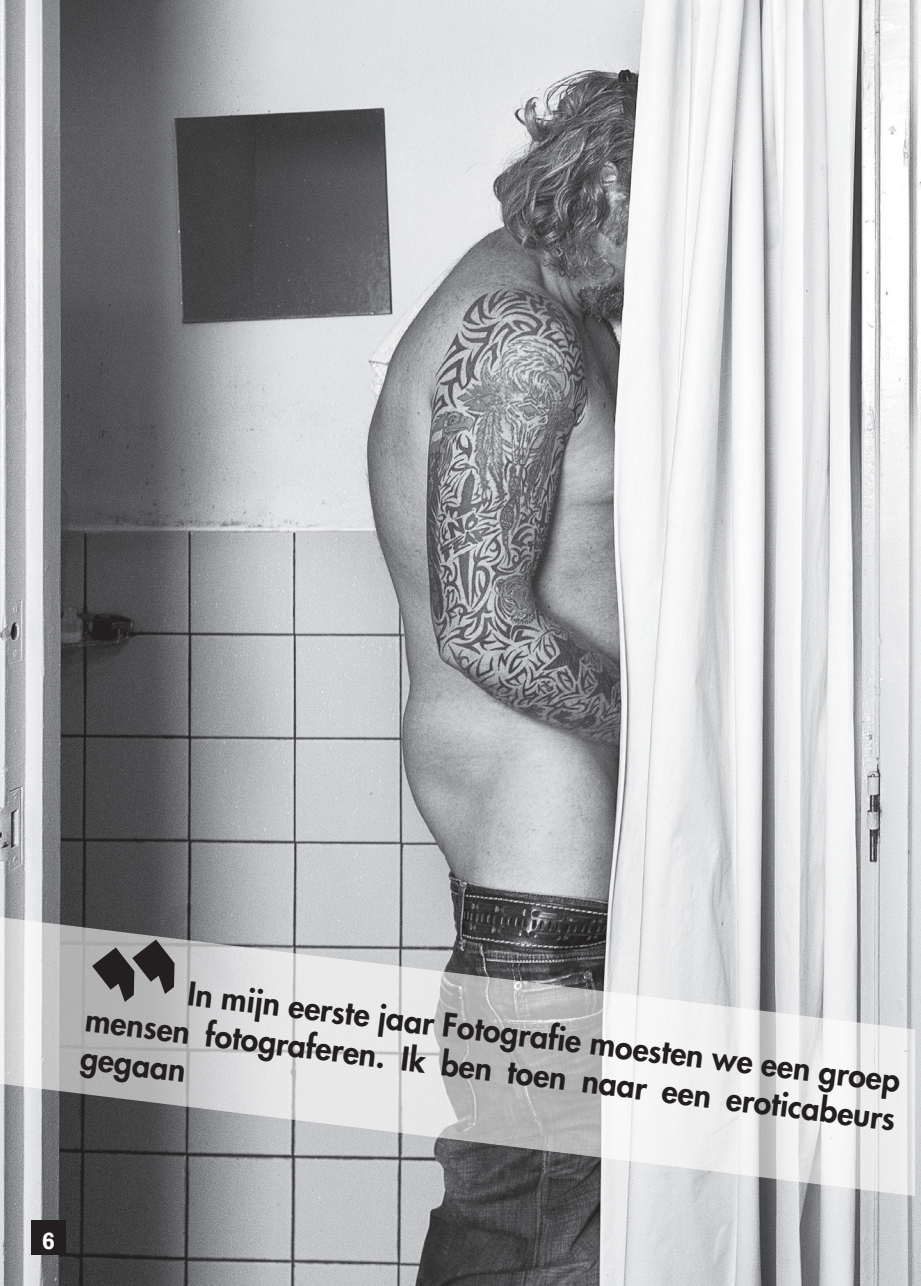

In mijn eerste jaar Fotografie moesten we een groep mensen fotograferen. Ik ben toen naar een eroticabeurs gegaan

jaren verder gaan met haar documentaires, het liefst in het buitenland. "Het gaat er me niet enkel om mooie foto's te maken, maar om het maken van fotoprojecten van relevante groepen in de samenleving. Het is mijn droom om daar mijn beroep van te kunnen maken en daarvan te kunnen leven." Als ze een tip mag geven aan de creatieve, fotograferende studenten van Universiteit Antwerpen, luidt die als volgt: "Mensen zeggen vaak dat ze niet gefotografeerd willen worden, maar soms zijn ze gewoon verlegen. Je moet die mensen eerst goed leren kennen en naar ze luisteren: verwacht niet dat je zomaar ineens mensen in hun dagelijks leven kan fotograferen. Je moet geduld met en respect voor ze hebben. Mensen zijn geen objecten die je even voor je lens sleept, dan kun je beter stillevens maken." Amen.

Ben je nieuwsgierig geworden naar het werk van Liza? Bekijk dan haar website: www.lizavanderstock.com

> Ik wil het vertrouwen winnen van mensen die in eerste instantie misschien wat wantrouwend zijn tegenover het toelaten van een fotografe in hun dagelijks leven

niet koeken maar Studenten Troef

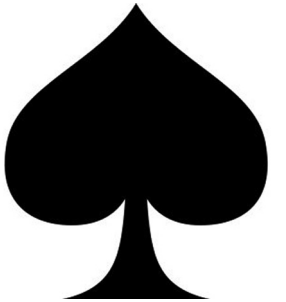

OPINIE

Tekst: Studenten Troef & Stijn Demarbaix ■ Foto: Studenten Troef

De leden van Studenten Troef haalden vorig najaar meermaals het Antwerpse en nationale nieuws vanwege hun protestacties. Tegenwoordig lijkt het echter alsof de organisatie niet meer actief is. Om dit gerucht uit de wereld te helpen, benaderde Studenten Troef onze redactie. In dit opiniestuk leggen Jonas Craeynest en Saena Chakkar uit hoe Studenten Troef ontstaan is. Ze duiden op de huidige relevantie van de organisatie en doen uit de doeken wat er ondertussen verwezenlijkt is.

Bourgeois, Crevits, van ons krijg je niets!

Agora café, augustus 2014. Een groep studenten verzamelt er om te zien hoe ze een protestactie op poten kunnen zetten. De directe aanleiding was de aankondiging van Minister van Onderwijs Hilde Crevits (CD&V) om streng te besparen en het inschrijvingsgeld te verhogen. Zo zou er op hoger en middelbaar onderwijs samen zo'n 850 miljoen euro bespaard worden en zou het inschrijvingsgeld aanzienlijk stijgen.

Na deze eerste zomerse vergadering kwam er aan het begin van het academiejaar een protestbeweging op gang van studenten die zich zorgen maakten over de toegankelijkheid en de kwaliteit van hun onderwijs. Meteen bij de officiële opening van het academiejaar lieten studenten van zich horen in Brussel en de Vlaamse universiteitssteden. Hier in Antwerpen werd er een vliegend spandoek gelanceerd bij de aankomst van minister Crevits. En zo werd de aftrap gegeven voor een hele reeks van protesten met als *baseline*: "Bourgeois, Crevits, van ons krijg je niets!"

besparingen in het onderwijs, een oud spook

Het is niet de eerste keer dat de riem wordt aangehaald in het onderwijs; de laatste jaren is duchtig bespaard. Sinds 2008 moeten de hogescholen volgens de Vlhora (Vlaamse Hogescholenraad) met 22 procent minder middelen per student werken. Dat is buiten de besparingen gerekend die de huidige Vlaamse regering plant. Dit vertaalt zich in steeds groter wordende klassen, richtingen die worden geschrapt, gebouwen die in slechte staat verkeren en kwaliteit van de opleidingen die vermindert. Maar ook het personeel heeft het steeds zwaarder te verduren. Zo loopt volgens een intern onderzoek zo'n derde van het zelfstandig academisch personeel aan Universiteit Antwerpen risico op een burn-out door de verhoogde werkdruk. Voor Studenten Troef is de eis voor een verlaging van de werkdruk bij het personeel dan ook een belangrijk punt dat naar voor geschoven wordt.

protest in verschillende kleuren en vormen

Een volgende stap in het protest was de nationale betoging in Brussel van 2 oktober, waar zo'n 3000 man aanwezig was. Op de betoging werd strijdbare taal gesproken. Later in het academiejaar zijn er nog verschillende acties ondernomen, debatten gevoerd en lezingen gegeven over hoe ons onderwijs er in de toekomst zou moeten uitzien. In Antwerpen hebben we als volgende actie een pleinbezetting gepland. Er werden referenda gehouden waaruit bleek dat zo'n 90 procent van de studenten aan de verschillende faculteiten van Universiteit Antwerpen tegen de verhoging van het inschrijvingsgeld was. Er werden ook *sit-ins* en *flash-mobs* gehouden enzovoorts.

De verhoging van het inschrijvingsgeld is nefast voor de toegankelijkheid van ons onderwijs, dat ondanks de massificatie ervan weinig of geen democratisering kent in de sociale achtergrond van de studenten. Studenten Troef Antwerpen komt op voor democratisch onderwijs, dat toegankelijk is voor iedereen en waarbij er een oproep wordt gedaan om 7 procent van het BNP in onderwijs te investeren in België, net zoals dat in de jaren '70 was.

al dat protest, waar leidt dat toe?

Naast het feit dat onderwijs een cruciale maatschappelijke functie heeft en dus zeker aandacht verdient, levert protesteren ook echt iets op. In het begin van het academiejaar was er nog sprake van ongeveer een verdubbeling van het inschrijvingsgeld. Na overleg met de voorzitter van de VVS (Vlaamse Vereniging voor Studenten) liet de minister duidelijk weten niet van dat bedrag af te willen wijken. Na meer betogingen, petities en aanhoudende protesten is de verhoging 'beperkt' gebleven tot 890 euro. Er staat een organisatie op poten waarin alle studenten op basis van een gemeenschappelijk standpunt kunnen samenwerken en actie voeren, los van hun politieke voorkeur. En tenslotte is het juist belangrijk dat zeker wij, als studenten, de discussie over de toekomst van ons onderwijs blijven voeren.

samen tegen besparingen!

Studenten Troef heeft in Antwerpen een actieve werking. Op 6 mei organiseren wij een bezetting van het Mechelseplein, waarbij we optredens van lokale artiesten willen afwisselen met sprekers en workshops, om een duidelijk signaal te geven dat het besparen op de kap van het onderwijs een verkeerde keuze is en wij niet akkoord zijn met de genomen maatregelen. Langskomen is de boodschap!

Wilt u reageren op dit artikel of zelf een gastartikel schrijven? Stuur een mail naar contact@dwars.be

it's a (wo)man's world

Tekst: Stefanie Geukens ■ Foto: Julie Jeunen ■ Illustratie: Simone van Grieken

De vrouwenquota in de bedrijfswereld zorgen eindelijk voor een vleugje oestrogeen en verfijnd parfum in de mannenbastions van Raden van Bestuur. Maar ze zijn zeker geen excuustruzen of muurbloempjes tussen al dat mannelijk geweld. *dwars* sprak met drie straffe madammen over de heikele genderquota. Sonja Rottiers is CFO van Axa Belgium en tevens voorzitster van Women on Board. Caro Van Der Schueren is stafmedewerker van de Vrouwenraad en Petra Meier is hoogleraar aan Universiteit Antwerpen en onderzoeker in genderstudies.

Bent u pro vrouwenquota?

Caro Van Der Schueren De vrouwenraad is absoluut pro quota: het is gewoon rechtvaardig om volledige pariteit te hebben. De samenleving bestaat uit 49 procent mannen en 51 procent vrouwen. Het is dan ook niet meer dan normaal dat de regering en het parlement een afspiegeling van de samenleving zijn. Daarnaast worden mannen en vrouwen op een andere manier opgevoed en in andere zaken gestimuleerd. Het is dus nodig om die differentiatie te hebben. Niet enkel de mannelijke waarden zijn belangrijk, de vrouwelijke waarden moeten daar tegenover staan. Je ziet dat vrouwen in het parlement andere onderwerpen naar voor brengen en deze bespreekbaar maken. Als we een duurzame samenleving willen, moeten we de gelijkheid tussen mannen en vrouwen bevorderen.

Petra Meier Als alle andere wegen: het opleidingsniveau, kandidaturen, vacatures of aanmoedigingspremies niet volstaan, dan moet je het gewoon doen via quota. In alle sectoren en in alle landen ter wereld is er altijd ongelooflijk veel weerstand wanneer er quota worden ingevoerd. Dat is omdat quota machtsverhoudingen in vraag stellen en onderuithalen. Daar is dus niemand ooit gelukkig mee geweest. Maar quota zijn wel het enige middel om een bepaalde groep ingang te laten vinden in een orgaan. Dan duurt het nog altijd een heel lange tijd voordat het als normaal beschouwd wordt dat die groep vrouwen, allochtonen of holebi's ergens is.

Zijn vrouwenquota niet vrij drastisch?

Van Der Schueren Vrouwenquota zijn eigenlijk operationeel: het zijn bulldozers die meteen doorheen het glazen plafond breken. Maar je zal ze altijd nodig hebben als je daarnaast de structurele oorzaken van die ongelijkheid niet wegneemt.

Wat wordt er aan de universiteit lacherig gedaan over de vrouwenquota in de raden

Meier Ik zeg niet dat quota perfect of ideaal zijn, maar ik heb wel het gevoel dat quota redelijk efficiënt werken. Je ziet dat hier op de universiteit ook. Wat is er heisa geweest over die één derde quota voor vrouwen in al die verschillende raden. Wat wordt daar lacherig over gedaan, alsof het er niet toe doet! In het begin wordt dan vooral gekeken naar de studentenvertegenwoordigers: al die geledingen bestaan uit mannen, dus moeten de studenten maar een meisje afvaardigen. Het is ook niet simpel in een belangrijk orgaan om aan die quota te voldoen. Meestal zit je daar immers omdat je een bepaalde functie bekleedt. Als alle decanen in een orgaan zitten en je hebt maar enkele vrouwelijke decanen op de universiteit, dan wordt een één derde quota onmogelijk, of toch moeilijk. Maar ik denk dat we daar over een paar jaar niet meer lacherig over zullen doen en het heel normaal zullen vinden dat er vrouwen in deze organen zitten.

vrouwen die hun mannetje moeten kunnen staan

Werd u als vrouw in de financiële sector met vooroordelen geconfronteerd?
Sonja Rottiers Er waren zeker vooroordelen. Ze waren het inderdaad niet gewoon. Dat werd ook gezegd, maar ik heb dat persoonlijk niet als een probleem ervaren. Je doet gewoon alsof je de opmerkingen niet hoort en gaat voort. Maar ik heb ook eens iemand horen zeggen: 'Ik heb hier een heel leger klaarstaan, maar uiteindelijk moet ik vaststellen dat het een vrouw is die haar man staat'. Ik vond dat op zich niet zo slecht.

Er komen op de arbeidsmarkt meer vrouwen met een diploma hoger onderwijs dan mannen. Hoe komt het dat vrouwen dan toch zo hardnekkig ondervertegenwoordigd blijven in hoge posities?
Rottiers De studiekeuze is natuurlijk voor een groot stuk bepalend. Meisjes kiezen nog vaak voor softere studierichtingen en daar is op zich helemaal niets mis mee. Maar dan is het ook niet verwonderlijk dat ze later in *human resources* of communicatie zullen terechtkomen. Dan is de overstap moeilijker om later in het bedrijfsleven een andere richting uit te gaan. Het is belangrijk om na te denken over je keuzes, ook over hoe je later verder kan evolueren.

Van Der Schueren Er is ook de combinatie arbeid en gezin die nog altijd heel moeilijk is. Vrouwen wordt nog steeds de taak opgelegd om voor de kinderen te zorgen: dat zijn werkuren van in de vroege tot in de late uurtjes. Ze worden daardoor meer gestimuleerd om thuis te blijven of parttime te werken, waardoor ze heel vaak in hun carrière niet doorstromen naar de top.

Meier Stereotypen en vooroordelen rond mannen en vrouwen is een andere belangrijke factor. Dit speelt sterk onderhuids. Soms wordt soortgelijk gedrag anders geduid; bij mannen wordt iets als ambitieus bestempeld, bij vrouwen als overtrokken. Uit Nederlands onderzoek naar de selectie van professoren blijkt dat vrouwelijke kandidaten heel anders gepercipieerd worden dan mannen. Vrouwen moesten bijvoorbeeld veel meer harde feiten op tafel leggen om te bewijzen dat ze even goed waren als een man.

Sonja Rottiers

Is het moeilijk om werk en gezin te combineren als je een topfunctie bekleedt?

Rottiers Ik was 32 toen mijn dochter geboren werd. Het was voor mij heel belangrijk om professioneel eerst een stuk traject af te leggen. Ik was al directielid bij Gemeentekrediet op mijn 27ste, dat was dus vrij snel. Er was een grote objectiviteit bij promoties, waardoor ik nooit benadeeld werd omwille van het feit dat ik een vrouw ben. Ik denk dat het combineren van werk en gezin vooral een kwestie is van organisatie. Vrouwen verwijten me soms dat het voor mij gemakkelijk is, omdat ik mij hulp in het huishouden kan permitteren. Maar vroeger was dat ook niet het geval.

Ook vroegen de andere moeders aan de schoolpoort zich af waaraan ik het verdiende dat mijn dochter mij om de hals vloog als ik haar twee keer per jaar kwam ophalen. Het is niet omdat je elke dag aan de schoolpoort staat, dat je kwalitatief meer geeft. Een bepaalde periode ben ik elke woensdag om 17 uur gestopt met werken om mijn dochter naar de tennisles te brengen. Er mocht een belangrijke vergadering bezig zijn, maar ze wisten dat ik dan moest vertrekken. Dat is een kwestie van afspraken maken. Toen mijn schoonmoeder overleed, moest ik net *rating agencies* ontvangen. Toen heb ik mijn werk afgezegd. Natuurlijk moet je je organiseren zodat anderen op zulke momenten voor jou kunnen invallen. Ik ben er helemaal geen voorstander van parttime te werken om taxichauffeur te spelen. Zeker niet met de communicatiemiddelen en flexibele mogelijkheden die we nu hebben, want dat remt de carrière. Dan mag je ook niet verwachten dat je later dezelfde loopbaan kan uitbouwen.

Zijn vrouwen onzekerder dan mannen? Durven vrouwen zich wel kandidaat te stellen voor een hoge functie?

Van Der Schueren Uit onderzoek blijkt dat vrouwen inderdaad onzekerder zijn en zich minder snel kandidaat zullen stellen. Maar we moeten ons de vraag stellen hoe het komt dat vrouwen onzekerder zijn. Uit onderzoek blijkt dat mannen zelfzekerder worden als ze meer tv-kijken, terwijl vrouwen juist onzekerder worden. Dit komt door de manier waarop mannen en vrouwen worden afgeschilderd. We moeten de oorzaken van onzekerheid aanpakken. Het gaat veel verder dan zeggen: '*Grow some balls* en vraag een hoger loon of stel je kandidaat voor een hogere functie'.

Genderongelijkheid begint bij de geboorte

Eigenlijk begint genderongelijkheid bij de geboorte. Meisjes krijgen roze kleedjes en ander speelgoed dan jongens. Meisjes worden ook gestimuleerd om bepaalde studiekeuzes te maken: "Geen zorgen als je niet goed bent in wiskunde, dat is normaal omdat je een meisje bent." Mannen en vrouwen worden dus in een bepaalde richting geduwd. Dat is niet heel duidelijk, maar de vrijheid wordt eerder in de kleine dingen belemmerd. De geslachten zitten in een soort dwangbuis waar je heel moeilijk uitgeraakt: als vrouw leer je om lief en zorgzaam te zijn, terwijl mannen leren om sterk te zijn en zich niet te laten doen. Dat is het moeilijkste; het is zo normaal om als man of vrouw te worden opgevoed. Al deze kleine dingen zorgen ervoor dat de keuzes van mannen en vrouwen worden beperkt. Het is een vicieuze cirkel die doorbroken moet worden. Dat gaat dan ook veel dieper dan het aanpassen van een wetgeving.

welcome to the old boys' network

Is het belangrijk om te netwerken om een goede positie in een bedrijf te bekomen?

Rottiers Netwerken is enorm belangrijk. Ik denk dat studenten zich daar vaak niet bewust van zijn, zolang ze in de schoolbanken zitten. Jongens vragen meestal nota's of informatie aan meisjes, omdat zij vaak beter georganiseerd en gestructureerd zijn. De jongens zijn met van alles en nog wat bezig, maar als het examen er aankomt, zorgen ze ervoor dat ze de juiste informatie hebben. Ik denk dat het heel belangrijk is dat je niet dezelfde fout maakt wanneer je later gaat werken. Heel wat meisjes denken dat als ze keihard werken en hun job goed doen, ze automatisch erkend zullen worden, maar dat is niet zo. Hoe groter het bedrijf, hoe moeilijker het is om zichtbaar te zijn. Je moet uiteraard hard werken, maar dat is op zich onvoldoende. Er hoort nog wel wat meer bij. Bij beslissingen over promotie wordt er gekeken naar mensen die ze kennen, en onbekend is onbemind. Je moet echt die brede kijk hebben en vanaf het begin nieuwsgierig zijn en contacten leggen. Ik denk dat het goed is dat vooral de vrouwelijke studenten daarop worden gewezen vooraleer ze in het bedrijfsleven stappen. Mannen kunnen zich doorgaans beter profileren, ze zijn daar meer mee bezig.

> **Je kan je ook afvragen waarom heel wat mannen in de Raad van Bestuur zijn terechtgekomen**

Zijn mannen dan ook betere netwerkers?

Meier Ik weet niet of mannen effectief betere netwerkers zijn dan vrouwen. Er wordt altijd over vrouwen gezegd dat ze betere sociale vaardigheden hebben. Dus als ze die hebben, dan zullen ze ook wel goede netwerkers zijn. Wat ik wel weet, is dat veel netwerken *gegenderd* zijn. Dat betekent dat de netwerken van vrouwen vaker uit vrouwen bestaan en dat de netwerken van mannen vaker uit mannen bestaan. Zelfs in gemengde beroepscontexten. Dus als het vooral mannelijke netwerken zijn die beslissingen nemen, dan hebben mannen natuurlijk een voordeel.

excuustruus of powerwoman?

Hebben vrouwen die een mandaat hebben opgenomen sinds de invoering van de vrouwenquota het gevoel dat ze omwille van hun competenties gekozen werden of om aan de quota te voldoen?

Rottiers Women on Board is een selectie van vrouwen die de nodige expertise bezitten om in een Raad van Bestuur te kunnen zetelen. Bedrijven doen beroep op ons als ze een vrouw een mandaat willen geven. Wij zoeken in onze *pool* naar vrouwen die *matchen* met het bedrijf en de functie. De vrouwen die vandaag *in the picture* komen en in de *pool* van Women on Board zitten, die hebben allemaal heel wat ervaring en expertise. Ze zijn waarschijnlijk veel vaker *gescreend* dan de mannen. De meeste mannen komen in een Raad van Bestuur omwille van hun netwerk. Bij hen kwam er meestal geen enkele *screening* aan te pas. Ik denk dat je evengoed de vraag kunt stellen waarom heel wat mannen in de Raden van Bestuur zijn terechtgekomen.

Zijn er voldoende vrouwen die klaar zijn om een mandaat op te nemen?

Rottiers Vandaag de dag zijn er zeker genoeg. We beschikken over een selectie van tweehonderd vrouwen die klaar zijn om een mandaat op te nemen. Women on Board heeft al meer dan honderd bedrijven kunnen helpen bij het vinden van de geschikte vrouw voor een mandaat. Het grootste deel van de vrouwen in onze *pool* is tussen 45 en 55 jaar oud. Dat betekent dat de meesten nog actief zijn in een dagelijkse functie. Dit is een knelpunt, want je kan nogal snel in belangenconflicten terechtkomen. Je kan natuurlijk niet in de Raad van Bestuur gaan zetelen van een bank of pensioenfonds, als je zelf CFO bent bij een andere bank. De vrouwen die nu boven 55 jaar zijn, hebben zelden een hoge functie uitgeoefend. De generatie die er nu aankomt zal het gat in het aanbod verder opvullen en ik denk dat dat probleem over vijf jaar opgelost zal zijn.

*dwars*woordpuzzel

TIP: wie dwars leest, weet meer.

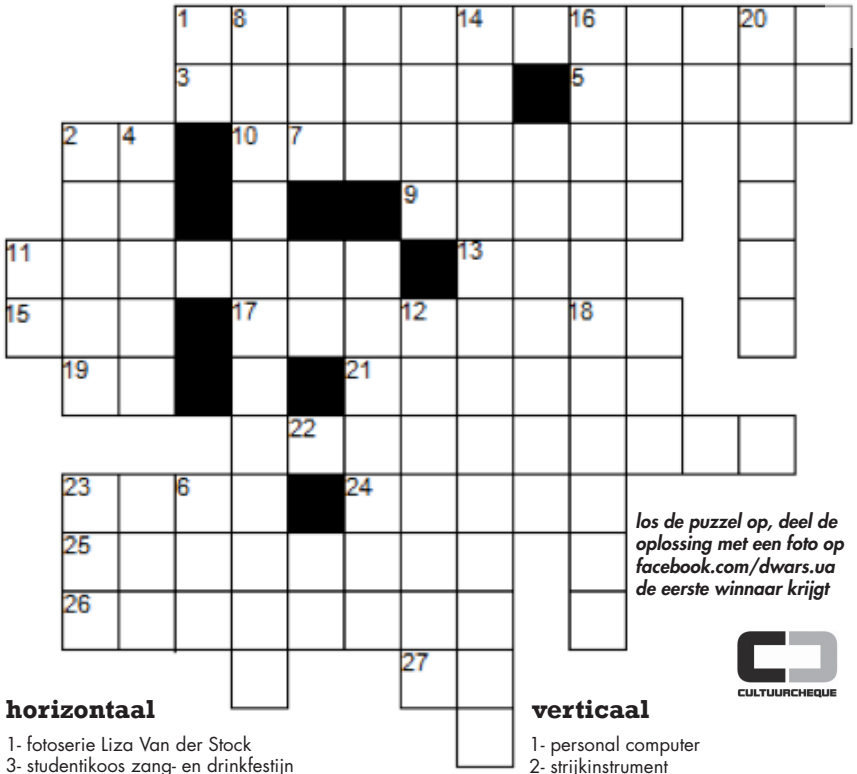

los de puzzel op, deel de oplossing met een foto op facebook.com/dwars.ua de eerste winnaar krijgt

CULTUURCHEQUE

horizontaal

1- fotoserie Liza Van der Stock
3- studentikoos zang- en drinkfestijn
5- dag en …
7- muziektrio van violisten
9- materiaal van weerballon HACORD
11- grootste gemeente van België
13- Wie is de ..? bekend programma op de Nederlandse TV
15- studentenkamer
17- lid van de holebi studentenclub of roze vogel
19- Los Angeles
21- detector voor kosmische straling
22- Antwerps dialect
23- orgaan
24- protestgroep Studenten … of belangrijkste speelkaart
25- schatbewaarder van een studentenclub
26- bijnaam van ondergrondse boor voor tramtunnels
27- flash-geheugenkaart

verticaal

1- personal computer
2- strijkinstrument
4- vrouwen… /hoeveelheid of aandeel ervan (mv)
6- niet droog
8- anonieme alcoholisten
10- Antwerpse band met frontman Felix
12- zeeman
14- nieuwe cluster in Geschiedenis-studies
16- Lucifer is een gevallen…
18- porno- maar ook foto-, echo-,
20- *app* om muziek te identificeren

bachelorproef HACORD gaat internationaal

Tekst: Anouk Buelens-Terryn ■ Illustraties: Anouk Buelens-Terryn & Basia Dajnowicz

Een bachelorproef Fysica van Universiteit Antwerpen heeft Europese vleugels gekregen en vliegt eind dit jaar de lucht in met een weerballon van het REXUS/BEXUS-programma. Dit project is een samenwerkingsverband tussen ESA, DLR, SNSB, ZARM en SSC. Studenten Jeroen Van Houtte, Andy Nieto Martinez, Charlotte Verhoeven en Jesse van Muiden slaagden erin om de High Altitude Cosmic Ray Detector – of kortweg HACORD – als eerste Vlaamse team geselecteerd te krijgen voor het BEXUS gedeelte, waarvan de B staat voor Balloon.

de levensloop van HACORD

In 2012 staken prof. dr. Nick van Remortel van het departement Elementaire-Deeltjesfysica van Universiteit Antwerpen en Werner Poets van het Sint-Niklaasinstituut van Anderlecht de koppen bijeen om met een fysisch experiment op de proppen te komen. Uit hun breinen ontsproot het idee om een eenvoudige detector de lucht in te sturen met een weerballon, om de kosmische straling in onze atmosfeer in kaart te brengen. Zo ontstond een thesisonderwerp voor studenten Fysica, dat met kinderschoenen aan van start ging. In samenwerking met ASGARD vloog de opstelling een eerste keer de lucht in. ASGARD is een project van het KMI, ESERO en Sint-Pieterscollege Jette, dat dankzij de samenwerking met leerlingen van deze middelbare school wil interesseren in wetenschap.

Eind 2013 begon de toenmalige derde bachelorstudent Jeroen Van Houtte mee te werken aan het onderwerp. Hij zorgde dat de opstelling er een derde en vierde Geiger-Müllertube (een instrument om kosmische straling te meten, zie verder) bijkreeg en liet het nog eens opstijgen met ASGARD. Het jaar daarop kreeg Andy Nieto Martinez het experiment op zijn bord. Dankzij professor van Remortel, werd HACORD voorgesteld voor het REXUS/BEXUS-project. Aangezien extra hulp welkom was om het project tot een goed einde te brengen, sprongen Jeroen Van Houtte – ondertussen al bekend met het project –, Charlotte Verhoeven en Jesse van Muiden mee op de kar. Zo vormen ze het eerste Vlaamse team dat aan het project mag deelnemen.

HACORD's anatomie

Figuur 1

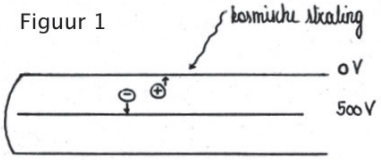

Het oorspronkelijke doel van het HACORD-project was om de kosmische straling te meten. Een Geiger-Müllertube is hiervoor de ideale apparatuur (figuur 1). Dit is een kathodestraalbuis waardoor een anodedraad loopt, waartussen een hoogspanning wordt aangelegd. Een mengsel van argon- en neongas vult de ruimte tussen de twee op. Wanneer kosmische straling dit gas ioniseert, ontstaat er een cascade van losgeslagen elektronen die naar de centrale anode toe propageren. De ladingen op de anode genereren een spanningspuls, die door de elektronica wordt uitgelezen.

Wanneer HACORD de lucht in mag, wordt het gekoppeld aan een gondel van een weerballon. In het geval van een lancering bij ASGARD wordt deze ballon opgeblazen tot hij een diameter van 1,5 meter heeft. Daarna wordt hij losgelaten. Terwijl de ballon meter per meter klimt, neemt de atmosferische druk geleidelijk af en hierdoor zet de ballon zich steeds verder uit. Komt de ballon op een hoogte van 30 kilometer, dan is de diameter al gegroeid tot ongeveer 10 meter. Door de beperkte elasticiteit van het latex-materiaal, klapt de ballon en stort weer omlaag.

HACORD biedt mogelijkheden

Door het koppelen van de Geiger-Müllertube aan een weerballon, kan het hoogteprofiel van kosmische straling in beeld gebracht worden. Dit blijkt een typische grafiek (figuur 2) te zijn, die redelijk simpel verklaard kan worden (figuur 3) eens je weet hoe kosmische deeltjes zich gedragen.

Figuur 2

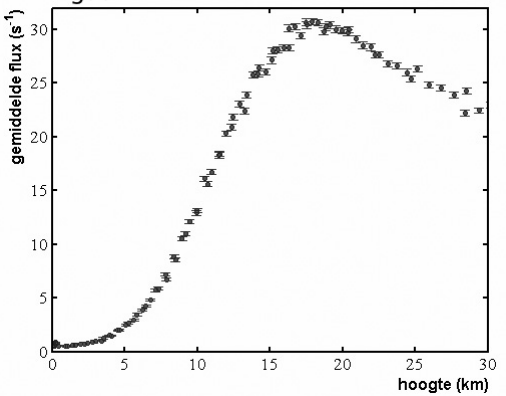

Voordat kosmische deeltjes doorheen onze atmosfeer geraken, botsen ze aan de bovenkant daarvan (de stratosfeer) met zuurstof- en stikstofmoleculen. Hierdoor ontstaat er een cascade van secundaire deeltjes. Ook zij botsen op hun beurt weer, waardoor er uiteindelijk een hele *shower* van elementaire deeltjes terug te vinden is tot op het aardoppervlak. De deeltjes geraken tot op zekere hoogte gemakkelijk doorheen de atmosfeer, maar daarna worden ze vaak geabsorbeerd of afgebogen. Dit vinden we terug wanneer de data van het experiment in een curve uitgezet worden. Wanneer we het aantal deeltjes weergeven over de hoogte bepaald door de druksensoren aanwezig op het toestel, kunnen we zien dat het aantal deeltjes in de *shower* eerst toeneemt ten gevolge van de vele secundaire botsingen. Op lagere hoogte zien we dat de flux afneemt door de absorptie van laagenergetische deeltjes die domineren in het uiteinde van de *shower*. Een prima voorbeeld dat aantoont hoe de atmosfeer ons beschermt tegen hoogenergetische straling die ons vanuit de ruimte bereikt.

De studenten hopen aan te tonen dat het beschreven hoogteprofiel de zonnecyclus volgt. De laatste jaren bleef de curve vrij stabiel in tijd, wegens het huidige zonnemaximum. Toch kijken ze hoopvol naar de toekomst; de activiteit van de zon neemt stilaan af, waarvan ze de volgende jaren de gevolgen hopen te zien. Maar denk nu niet dat HACORD de laatste jaren heeft stilgezeten. Een laatste upgrade breidde het aantal Geiger-Müllertubes uit naar vier. Door deze in een uitzonderlijke configuratie (figuur 4) te plaatsen, kunnen de vier studenten nu niet alleen ioniserende straling, maar ook de hoekafhankelijkheid ervan meten. Door gelijktijdige *hits* in de vier tubes te vergelijken, kunnen ze vier ruimtehoeken vaststellen. Hierin onderscheidt HACORD zich van de experimenten van het Lebedev Instituut in Rusland, dat al 70 jaar lang elke dag een gelijkaardig experiment de lucht in stuurt. Hoewel de Russen dus geweldige statistieken bezitten van het hoogteprofiel, heeft het HACORD-team een enorme voorsprong wat de hoekafhankelijkheid betreft. Het idee groeit om de data van beide onderzoeksgroepen te vergelijken; de Russen meten het hoogteprofiel immers op een andere breedtegraad dan het HACORD-team en ook dit heeft een invloed op het hoogteprofiel.

Figuur 3

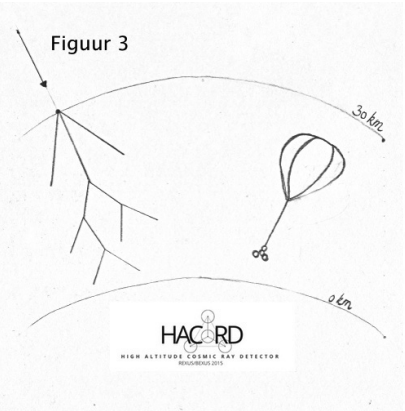

Figuur 4

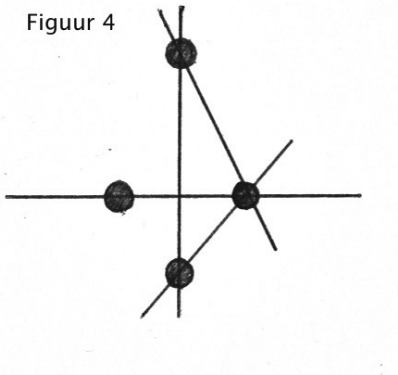

de uitdagingen van REXUS/BEXUS

In december 2014 gingen de studenten naar het European Space Research and Technology Centre (ESTEC) in Noordwijk (Nederland), om hun HACORD-project voor te stellen tijdens een selectieworkshop. Enkele weken later kregen ze te horen dat ze geselecteerd waren voor het REXUS/BEXUS-project, waarvoor ze in februari 2015 naar DLR in Oberpfaffenhofen (Duitsland) mochten trekken om deel te nemen aan de Student Training Week. Een workshop die van harte welkom was, want hoewel de fysica redelijk simpel is, viel er nog heel wat te verbeteren aan de elektronica en software. En aangezien het HACORD-team de enige groep was die uitsluitend uit fysici bestond, konden ze best een helpende hand gebruiken. Maar ook terug in Antwerpen kan het team rekenen op hulp; het departement Elementaire-Deeltjesfysica en de mechanische werkplaats van Universiteit Antwerpen staan steeds paraat.

Een week later keerden ze namelijk weer huiswaarts met een heuse *to do-list*. Het REXUS/BEXUS-project stelde immers nog een paar voorwaarden waaraan voldaan moet worden vooraleer HACORD mee mag met hun weerballon in Zweden. Het voornaamste is het toevoegen van een E-link aan de apparatuur die toelaat om het project op een afstand aan en uit te schakelen en de data rechtstreeks binnen te krijgen. Wanneer hun experiment voordien de lucht in ging, was het steeds een hele zoektocht naar de ballon. Geen ballon betekende geen data, want die werden enkel opgeslagen binnenin het experiment. Vaak was het vol spanning wachten op een telefoontje van een boer, die zo vriendelijk was om het nummer op de gevonden box op te bellen. De detector is ook eens een keer verzeild geraakt bij een boer die geïnteresseerd was in elektronica en het toestel een leuke aanvulling vond op zijn verzameling oude radio's in de schuur. Een E-link is dus zeker geen overbodige luxe en verzekert de onderzoekers van hun data. Eind mei mogen de studenten voor een *critical design review* terug naar ESTEC om daar hun vooruitgang te tonen. Wanneer het experiment dan goedgekeurd wordt, mag HACORD begin oktober 2015 mee de lucht in vanuit SCC, Esrange Space Center in Kiruna (Zweden).

Het REXUS/BEXUS-programma maakt het zo voor de studenten mogelijk om andere data binnen te halen. Zo verwachten ze dat het hoogteprofiel zal afwijken van hun huidige curve, aangezien in Zweden het magnetisch veld zwakker is en er dus meer deeltjes tot aan het aardoppervlak weten te komen. Verder is de weerballon in Zweden geschikt om langere tijd op een hoogte van 30 kilometer te blijven, waardoor het mogelijk is betere statistieken te verkijgen op die hoogte. De ballon van het KMI viel immers direct naar beneden nadat de maximale hoogte bereikt was. Hierdoor kunnen de studenten onderzoeken of de literatuur, die beweert dat op 30 kilometer hoogte een isotrope flux te vinden is, klopt. Het is dus nog even vol spanning afwachten of ze daadwerkelijk op die hoogte in alle richtingen evenveel deeltjes kunnen vaststellen. Hier komt hun uitgebreide apparatuur voor het meten van hoekafhankelijkheid zeker van pas. Begin januari 2016 mogen de studenten hun bevindingen hieromtrent presenteren.

het leerproces stopt niet

Het is nog niet zeker of HACORD nog een keer gebruikt kan worden voor een bachelorthesis. Toch stopt de educatieve waarde van het programma niet na dit jaar. De studenten willen HACORD nog zo vaak mogelijk laten meevliegen met het KMI, om de tijdsafhankelijkheid verder in kaart te kunnen brengen. Verder willen ze HACORD nog gebruiken om leerlingen van de middelbare school te interesseren voor fysica en ingenieursstudies. Nu al zijn er klassen proeven komen doen met HACORD, waarna ze ook verslagen moeten afgeven, zoals het bij wetenschappelijk onderzoek hoort.

Het bijleren stopt ook niet voor het HACORD-team zelf. Ze worden door het REXUS/BEXUS-project uitgedaagd om voorbij de fysica te kijken en ook te proeven van alle techniek die er aan te pas komt. Ook hun vindingrijkheid en verbeelding worden op de proef gesteld. Want wie had nu gedacht dat die detector (figuur 5) ook wel als een bom gezien kon worden op het vliegveld?

Figuur 5

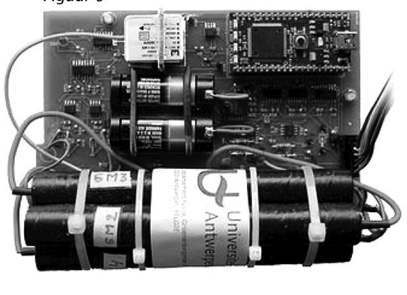

dwars door de lens Hof ter Beke

Foto's: Elise Geuens

think globally

de hervorming van het curriculum Geschiedenis

Tekst & illustratie: Yannick de Meulder

Studenten die Geschiedenis studeren hebben één ding met elkaar gemeen: ze trotseren stoffige archieven uit liefde voor de studie van vergeten historische gebeurtenissen en structuren. Verder lopen de interesses uiteen. Sommige studenten kiezen de politieke geschiedenis van de Koude Oorlog, terwijl anderen zich liever verdiepen in de Bourgondische hofcultuur van de vijftiende eeuw. Maar wat met studenten die een meer globale historische interesse hebben? Het departement Geschiedenis van Universiteit Antwerpen zal vanaf volgend jaar ook deze studenten op hun wenken bedienen. Dat zal gebeuren door een hervorming van het curriculum. *dwars* zocht uit hoe de vork precies in de steel zit.

"De hervorming zoals ze er nu voor ligt, zal vooral gevolgen hebben voor de nieuwe studenten Geschiedenis," legt Anaïs Walraven uit. Zij is Stuver voor het departement Geschiedenis en zat mee rond de tafel bij het uittekenen van de hervorming. Het is de bedoeling dat er vanaf volgend jaar een nieuwe specialisatie bijkomt binnen het departement Geschiedenis. "Concreet gaat het om een nieuwe vakkencluster die *Islamic Worlds* zal gaan heten," aldus Anaïs. Dit zorgt voor enkele veranderingen in het bachelorprogramma voor de nieuwe studenten. Geschiedenis van de oudheid bijvoorbeeld – vroeger een vak in het eerste jaar van de opleiding – zal nu elke 2 jaar gedoceerd en afgewisseld worden met een nieuw verplicht vak, namelijk *Introduction to the History of Islam*. Ook zullen de studenten twee nieuwe keuzevakken kunnen opnemen, die eventueel kunnen worden ingevuld door andere departementen die lessen aanbieden over gebieden met een islamitische cultuur.

eurocentrisme doorbreken

Maar de hervorming van het departement zal verder gaan dan dat. "Het is de bedoeling dat er ook een nieuwe pijler aan de huidige kruisstructuur wordt toegevoegd," vertelt Anaïs. Vanaf het derde jaar kiezen studenten Geschiedenis voor een periode en een specialisatie. Naast politieke, socio-economische of culturele geschiedenis van de middeleeuwen, nieuwe of nieuwste tijd, kunnen studenten nu ook kiezen voor de pijler *Islamic Worlds*. Bovendien is het de bedoeling dat studenten de mogelijkheid krijgen een bachelor- en masterscriptie te schrijven binnen de nieuwe cluster. "De hervorming zal volledig zijn voor nieuwe studenten Geschiedenis, maar studenten die nu aan hun tweede of derde jaar zullen beginnen, krijgen ook al de mogelijkheid om een vak van de nieuwe cluster op te nemen," aldus Anaïs.

Om al deze veranderingen mogelijk te maken, heeft het departement Geschiedenis twee nieuwe professoren aangeworven. Het gaat om prof. dr. Isa Blumi en prof. dr. Malika Dekkiche. *dwars* sprak met deze laatste. Zij studeerde af in Luik en geeft behalve in Antwerpen, ook les in Gent. Haar specialisatie is de middeleeuwse geschiedenis van het Midden-Oosten en haar onderzoek gaat over diplomatieke contacten van islamitische rijken in de middeleeuwen en de vroegmoderne periode. "Volgend jaar zal ik de bachelorscriptie en de masterproef mee begeleiden, samen met professor Blumi.

Het thema zal 'mobiliteit en uitwisseling' zijn. Dit is een zeer breed thema waar veel bronmateriaal over te vinden is. Bovendien zullen studenten de keuze krijgen om deze uitwisseling met een Europese of een islamitische bril te bekijken. Ik zal ook andere vakken doceren zoals *Introduction to the History of Islam* en *Islamic Worlds 600-1600* in de bachelor. Bovendien zal ik, net zoals dit jaar, in samenwerking met professor Stabel het mastervak *Black Death in Europe and the Middle East* begeleiden," vertelt professor Dekkiche.

globaal denken

Al deze vernieuwingen roepen toch wel enkele vragen op. Waarom is de *Islamic Worlds*-cluster een meerwaarde voor de richting Geschiedenis? Anaïs legt uit dat het departement Geschiedenis van Universiteit Antwerpen zo de kans krijgt zich te profileren. "Europese historici worden zeer eurocentrisch opgeleid. Verschillende vakken in de opleiding wijzen nu al op dat probleem, maar met de nieuwe cluster wil het departement daar ook echt iets aan doen. Verder mogen we niet vergeten dat er steeds meer studenten van allochtone afkomst zijn, met vaak een islamitische achtergrond. Ook deze groep warm maken voor een opleiding Geschiedenis is een goed idee. Het aantrekken van gerenommeerde historici als Malika Dekkiche en Isa Blumi zorgt bovendien voor nieuw bloed in het departement en dat is nooit slecht," weet Anaïs. "De trend bij alle grote Amerikaanse universiteiten – en nu ook meer en meer bij Europese – is '*to think globally*'. Meer en meer niet-westerse clusters worden aangeboden aan geschiedenisstudenten. De keuze voor een cluster *Islamic Worlds* is perfect, gezien de zichtbaarheid van de islamitische cultuur als globaal fenomeen vandaag. Universiteit Antwerpen is de eerste universiteit in België die dit soort clusters aanbiedt," voegt professor Dekkiche hieraan toe.

Toch is het niet vanzelfsprekend om vakken over islamitische culturen aan Antwerpse studenten aan te bieden. Daarom organiseerden de studentenvertegenwoordigers van het departement Geschiedenis en enkele medestudenten hierover onlangs een algemene vergadering voor alle studenten en professoren Geschiedenis. Daaruit bleek dat een van de grote angsten van studenten de taalbarrière is. "Arabisch leren is natuurlijk niet gemakkelijk," zegt Anaïs, "maar er is in Amerika een grote tendens van het vertalen.

"Het gaat over een kennisuitwisseling tussen culturen, die al eeuwen bestaat

van Arabische bronnen op gang gekomen. Er is dus geen tekort aan bronmateriaal dat vertaald is." Professor Dekkiche vertelt ook dat het op termijn de bedoeling is dat studenten taalklassen Arabisch en zelfs Perzisch kunnen volgen. Daarvoor zal waarschijnlijk een samenwerking met Linguapolis worden uitgebouwd. Ook contacten leggen met andere universiteiten om ook tijdens Erasmusverblijven en *summerschools* dit soort taalklassen te kunnen aanbieden is belangrijk. "Maar voor de bachelorscriptie is het werken met vertalingen voldoende. Bachelorscripties in de cluster *Islamic Worlds* zijn dus niet anders dan andere bachelorscripties," benadrukt ze. Voor een doctoraatsstudie over *Islamic Worlds* is die talenkennis echter wel vereist.

een ontmoeting van culturen

Anaïs heeft van enkele studenten echter ook islamofobe reacties gekregen. "Daarvan ben ik eigenlijk een beetje geschrokken. Er was bijvoorbeeld iemand die zei dat het ongehoord was dat een 'minderwaardige' religie in de kijker werd gezet. Maar de vakkencluster gaat niet over religie alleen. Het gaat over een kennisuitwisseling tussen culturen, die al eeuwen bestaat." Ook professor Dekkiche vertelt over enkele misverstanden wanneer ik haar vraag naar reacties van professoren en studenten. "Het woord 'Islam' in de naam van de cluster verwijst veel meer naar de cultuur dan naar de religie. In de vakken zal het dan ook niet over moslimgemeenschappen in de strikte zin van het woord gaan, maar over gemeenschappen die te maken hadden met islamitisch gezag. Daaronder vallen dus ook joodse en oosters-christelijke gemeenschappen. Bovendien zal er ook gefocust worden op de contacten met Europa, China en India, die altijd relaties onderhielden met de islamitische wereld."

Over het algemeen zijn de reacties echter positief. "Vernieuwing is niet altijd slecht, maar je moet ook niet vernieuwen om te vernieuwen. Bij sommige ideeën hadden wij als studentenraad dan ook enkele bedenkingen, maar in samenspraak met professoren en assistenten zijn we tot een compromis kunnen komen waar beide partijen vertrouwen in hebben. Dit programma kan echt een meerwaarde zijn," besluit Anaïs. Professor Dekkiche verwacht alvast een groot succes: "Ik hoop dat de studenten het potentieel zullen zien van deze nieuwe cluster voor hun persoonlijke en professionele ontwikkeling en dus op zijn minst voor een aantal van de nieuwe vakken zullen kiezen." Studenten Geschiedenis zijn immers gemakkelijk tevreden: lang vervlogen tijden zijn voor hen genoeg. En de tijd? Die vervliegt in *Christian Worlds* even snel als in *Islamic Worlds*.

katers, kots en cantus

Tekst: Leonie Vanstappen ■ Foto: Julie Jeunen

Iedereen heeft er wel iets over gezien, gelezen, of zeker toch gehoord: na Gent en Leuven heeft nu ook Antwerpen een Beiaardcantus achter de kiezen, en *dwars* was van de partij. Met een opkomst van meer dan tweeduizend man en tweehonderd leeggezopen vaten bier, lijkt Antwerpen weer stevig op de kaart te staan als volwaardige studentenstad.

prosit illuminati

Cantussen zijn een traditie die teruggaat naar het ontstaan van de studentenclubs, zo'n 400 jaar geleden. Gezien de hoeveelheid alcohol is het niet verwonderlijk dat men gezellig met z'n allen liederen ging brullen. Dat dit soms uitdraaide op niet erg geciviliseerde situaties is ook geen verrassing. De strikte regels van een cantus, zoals veel andere symboliek in het traditionele studentenleven, komen van de geheime vrijmetselaarsbewegingen. Of de Illuminati zelf ook cantussen organiseren? Dat is geheime informatie waar zelfs *dwars* niet aan raakt.

De eerste massacantus in België vond plaats in 1994 in Gent. Het was een samenwerking van drie studentenverenigingen om na slechte publiciteit het Gentse studentenleven weer in een beter licht te plaatsen. De cantus kwam in de pers door een massale opkomst van wel zeshonderd studenten! In 2011 moest men dan ook verhuizen naar Flanders Expo omdat het Sint-Pietersplein niet meer groot genoeg was. Leuven, Kortrijk en Roeselare waren Antwerpen ook nog voor, maar misschien is het goed dat 't Stad nieuwe concepten eerst grondig laat uittesten door 'die van de Parking'.

ad sedes

Het is iets voor vijven op de dag van de cantus. Na een massale stormloop enkele weken geleden, waarbij meer dan tweeduizend tickets aan recordsnelheid zijn verkocht, maakt een groot deel van de Antwerpse studenten zich klaar om eens goed de bloemetjes buiten te zetten. Een stralende zon schijnt over de Groenplaats, waar tafels in corona's opgesteld staan. De sfeer is opgewonden en overal zijn er clubtruien, labojassen, en linten te zien, en niet alleen van Antwerpse clubs.

De deuren gaan open en na een kleine opstopping en wat gedrang baant de massa zich een weg naar binnen, waar ze zich met enige moeite over de tafels verdeelt. Het *Io Vivat*, traditioneel het eerste lied van een cantus, wordt ingeleid en ingezet door rector Alain Verschoren, die terloops laat vallen dat een massacantus aan de Schelde toch nog een ander paar mouwen is dan één aan de Dijle.

De cantus wordt voorgezeten door de praesessen en cantoren van de vijf organiserende clubs, beginnende met de Wikings. De sfeer zit er snel in met enkele traditionele *topschijfkes*. Sommige liederen worden begeleid door de beiaard in de kathedraal, terwijl en orkest de anderen ondersteunt. Omdat men op een cantus normaal gesproken zonder begeleiding zingt, is het soms even zoeken naar het juiste ritme, maar er wordt meegezongen en gedanst over de hele Groenplaats.

De clubs van buiten Antwerpen vaardigen hun praesessen af om mee te dingen naar de titel van 'snelste ad'er van de Parking'. Clubs gaan in hun geheel op tafel staan om de wedstrijd gade te slaan en eventueel de winnende praeses en club uit te joelen. Omdat het onmogelijk is om kleinere drankspelen te doen met een publiek van meer dan tweeduizend man, was dit een leuk alternatief. Later op de avond wordt dit nog eens overgedaan om de 'snelste ad'er van 't Stad' te kunnen kronen.

cantus ex, tempus in

Op het moment dat de hamer valt en de pauze ingaat, is het een stormloop naar de zeven *dixies* aan elke kant van de Groenplaats. Ondanks het feit dat er doorheen de hele cantus gewoon naar de wc gegaan kon worden, lijkt het alsof alle tweeduizend man op hetzelfde moment hun blaas moeten legen.

De tempus, of pauze, duurt langer dan normaal, en sommige mensen worden onrustig. Aan enkele tafels breken schermutselingen uit, die al gauw uiteengehaald worden door vrienden en bezorgde medecantussers. Niets ongewoons, maar zeker één van de redenen dat cantussen vaak negatief in de pers komen. Heethoofden en alcohol gaan nu eenmaal niet goed samen. Ook de ongeschreven regel geen voordrink te houden voor een cantus, wordt soms door volledige clubs in de wind geslagen, wat voor de nodige chaos zorgt.

knokeltje voor meneer de burgemeester

In het tweede deel is er een erg speciale gast: onze burgemeester van Antwerpen, Bart De Wever, kwam delen in het feestgedruis. Zoals het betaamt als er een prosenior of ex-praeses binnenkomt, wordt de eerste strofe van het *Io Vivat* hernomen, waarna de burgemeester de corona toedrinkt en zelf ook zijn pint ad fundum leegdrinkt. Zulke dingen verleer je blijkbaar niet. Voor hoeveel de gesigneerde codices worden verkocht op Ebay is nog niet bekend.

Een tweede tempus komt er niet, maar een cantus die om 22 uur eindigt, laat nog genoeg tijd over voor verschillende afterparty's in studentencafés over de hele studentenbuurt. Iedereen feest dan ook stevig door tot in de vroege uurtjes. De eerste beiaardcantus van Antwerpen lijkt een razend succes, en het zou ons verbazen als het hierbij bleef.

Op 18 april werd in Antwerpen met veel luister een nieuwe tramlijn ingehuldigd. Tram 8 rijdt van het rondpunt van Wommelgem naar premetrostation Astrid. Dit 6 kilometer lange traject legt de tram af op slechts een kwartiertje. Wie de Turnhoutsebaan een beetje kent, weet dat een auto daar in de spitsuren het dubbele over doet. Hoe kan de tram dan de auto verslaan? Simpel: door ondergronds te gaan via een premetrotunnel. De tram duikt in Deurne-Zuid de ondergrond in en brengt reizigers vrij van files en oponthoud tot in het centrum van Antwerpen. Maar het houdt niet op met dit project: de komende jaren staat er veel te gebeuren op transportvlak.

tram naar de toekomst?

Tekst: Ken van Oproy ■ Foto's: Martijn Fraanje & Jokko Fotografie

een stukje transportgeschiedenis

De premetro is een typisch Belgische vorm van vervoer. Begin jaren '60 nam het autoverkeer zo sterk toe dat de trams en bussen vast bleven zitten in het verkeer en ze reizigers verloren door hun trage snelheid. Het Ministerie van Verkeerswezen richtte studiegroepen op om de verkeersproblemen in de vijf grootste Belgische steden te onderzoeken en een oplossing te vinden voor het openbaar vervoer. Ze concludeerden dat een ondergrondse metro, die geen last had van auto's en ander verkeer, het openbaar vervoer weer snel en aantrekkelijk zou maken. Er was echter te weinig geld om in één keer een volledige metrolijn aan te leggen in vijf steden. De premetro kwam uit de bus als een tijdelijke oplossing. Men zou telkens een stukje tunnel bouwen dat voorzien was op grote metrostellen, maar waar tijdelijk trams door zouden rijden tot de hele lijn klaar was en omgebouwd kon worden tot metro.

Enkel in Brussel zou dit principe uiteindelijk worden uitgevoerd. In Gent en Luik werden de plannen na protesten of geldgebrek opgeborgen. In Antwerpen en Charleroi bouwde men wel premetrotunnels, maar na verloop van tijd werden de plannen voor de ombouw tot volle metro opgeborgen omdat de grootte van die steden eigenlijk de enorme vervoerscapaciteit van een metro niet rechtvaardigt. Tunnels in het centrum in combinatie met afgescheiden trambeddingen in de buitenwijken worden nu beschouwd als een adequate en meer kosteneffectieve oplossing voor de verkeersdrukte in deze steden.

In Antwerpen begon men in 1970 aan de bouw van de tunnel van de Groenplaats tot het Centraal Station. Om kosten te besparen gebruikte men de simpelste bouwmethode: er werd een put gegraven, de tunnel werd daarin gebouwd en de put werd dichtgegooid. 4 jaar lang liep er zo een enorme loopgracht door de drukste winkelas van Antwerpen. Dit lokte veel protest uit van de winkeliers, wiens klanten toen door een modderpoel en op smalle planken moesten manoeuvreren. Ook de progressieve beweging van de jaren '70 entte zich op het protest. Waren de tunnels niet enkel bedoeld om de vervuilende auto's vrij spel te geven bovengronds?

de reuzenpijp

De protesten voerden de druk op de politieke gezaghebbers op zodat na de afwerking van de eerste tunnel besloten werd om de volgende trajecten met duurdere ondergrondse methodes te graven. Een van deze nieuwe bouwwijzen was de boormachine, die in Antwerpen de bijnaam 'metromol' kreeg. Dit stuk spitstechnologie uit de jaren '70 groef de tunnel en bouwde tegelijkertijd ook het betonnen omhulsel, zonder dat er bovengronds iets van te merken viel. De tunnel onder de Turnhoutsebaan in Borgerhout was de eerste die volgens de nieuwe methode gebouwd werd. In 1977 begonnen de werken en 5 jaar later was de ruwbouw klaar. De tunnel loopt van station Opera naar de Herentalsebaan in Deurne-Zuid en heeft ook nog twee aftakkingen: naar het Foorplein en de Turnhoutsebaan in Deurne en naar het Schijnpoort.
Na 1982 bleef het echter erg stil rond deze tunnel. Het Ministerie van Verkeerswezen en de stad raakten het niet eens over de plaats waar de trams op de Leien bovengronds zouden moeten komen. Ondertussen bespaarden de opeenvolgende regeringen-Martens in de jaren '80 op het budget van de premetro zodat de bouwwerken steeds langzamer afgewerkt raakten. In de jaren '90 werden nog de trajecten naar Linkeroever en het Sportpaleis geopend, maar kwam er voorlopig een einde aan de activiteit in de Antwerpse ondergrond.

een nieuwe elan: het Livan-project

In 2008 besloot Kathleen van Brempt om opnieuw de mogelijkheden van de tunnels te onderzoeken. Het jaar daarop werd een tunnelwandeling georganiseerd voor het grote publiek. Door de financiële crisis was het echter moeilijk om financiering te vinden voor het project. Daarom werd een publiek-private samenwerking opgezet, of PPS. In zo'n constructie is de aannemer verantwoordelijk voor de bouw en het onderhoud tijdens de eerste 25 jaar. De Lijn betaalt dan op een termijn van 25 jaar de kosten daarvan af. In een notendop is het dus een combinatie van een lening en een bouwcontract. Het voordeel van deze constructie is dat de betalingen kunnen worden opgeschort als de aannemer zijn verplichtingen niet nakomt.

Het was uiteindelijk Hilde Crevits die in 2013 de eerste spade in de grond mocht steken om de afgesloten tramhelling te openen. Het hele project, dat Livan werd gedoopt, bestond uit twee delen. De tunnel werd uitgerust met sporen en bovenleiding van Deurne tot Astrid en de keerlus onder de Rooseveltplaats. Slechts twee van de zes bestaande stations, Astrid en Zegel, werden uitgerust als reizigersstations. De overige stations – Carnot, Drink, College en Morckhoven – werden ingericht als nooduitgang. Op de keuze voor Zegel als enige station in Borgerhout kwam ook veel kritiek. Hoewel Drink dichter bij het centrum van Borgerhout ligt, koos men voor Zegel omdat dat station betere overstapmogelijkheden biedt.

Verder werd dit tunnelproject gecombineerd met een tramverlenging van het ziekenhuis AZ Monica naar het rondpunt van Wommelgem. Daar zal de bestaande carpoolparking gebruikt kunnen worden als *Park and Ride*. Van daar rijdt tram 8 snel naar het centrum van Antwerpen. De uitrusting van de P+R is echter redelijk mager te noemen. Er is slechts één schuilhokje en op de fietsenstalling kunnen maar een twintigtal fietsen staan. De buslijnen 420 en 421 vanuit Ranst en Herentals worden omgeleid naar Berchem Station, wat een vermindering van 16,3 procent betekent op het aantal bussen dat vroeger op de Turnhoutsebaan reed. Treinreizigers kunnen zo op de bus blijven zitten en in Berchem hun trein halen, terwijl reizigers die naar het centrum moeten met een overstap de files op de Turnhoutsebaan kunnen vermijden. De overstaphalte Muggenberg is redelijk comfortabel, hoewel men bij de opening nog geen zebrapad had geschilderd naar de bushalte richting Ranst. Niet alle deadlines van dit project werden op tijd gehaald.

Samen met de nieuwe tunnel neemt De Lijn ook een nieuw sein- en beveiligingssysteem in gebruik, *Lijnguard*. Bij dat systeem zullen trams elkaar sneller kunnen opvolgen, waardoor de doorstroming van de ondergrondse lijnen verbetert. Dat kan omdat de snelheid van de trams niet meer puntsgewijs, maar continu gecontroleerd zal worden. Dat het systeem nog niet helemaal op punt staat, bleek op de eerste dag, toen de automatische remmen meerdere keren zonder reden in werking traden. Het systeem kent duidelijk nog kinderziektes.

wat brengt de toekomst?

Het Livan-project is niet het eindpunt van de verbetering van het Antwerpse tramnet. Het is een eerste stap richting een betere mobiliteit, met name richting de Kempen waar de

aansluiting op het openbaar vervoer richting Antwerpen allesbehalve optimaal is. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat de E34 tussen Ranst en Antwerpen één van de meest filegevoelige punten van België is. Op lange termijn is dan ook een verlenging langs de snelweg tot Ranst gepland met een grotere P+R. Ook de tunnel zelf wordt verlengd: in de zomer beginnen de werken aan de tramhelling op de Leien, waardoor tram 8 verlengd zal worden van Astrid over Opera naar de Bolivarplaats of naar Hoboken. Daarnaast is er ook nog de kwestie van de ongebruikte stations. De inwoners van Borgerhout willen namelijk dat er zo snel mogelijk geld wordt gevonden om die in gebruik te nemen, maar er zijn nog geen financiële toezeggingen gedaan. Het is dus aan minister Ben Weyts om hier in de regering voor te pleiten.

Er zijn ook nog andere tramverlengingen gepland. Het project Noorderlijn, waar de werken deze zomer aan beginnen, omvat tramverlengingen naar het Eilandje en Luchtbal. De financiering van al deze projecten kadert in het Masterplan 2020 en wordt uitgevoerd door de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel, die ook de Oosterweelverbinding zal uitvoeren. Samen met de tramverlengingen zal ook het hele gebied van de Rooseveltplaats tot de De Keyserlei een grote make-over krijgen. De auto's verdwijnen ondergronds in een tunnel, het Operaplein wordt voetgangerszone met een tramhalte en het aantal bushaltes op de Rooseveltplaats wordt verlaagd. De studies voor trams naar Kontich en Wilrijk zijn ook al gestart. Ondertussen zullen na de zomer de eerste 'supertrams' van 42 meter in de Antwerpse straten rondrijden.

Er staat dus heel wat te gebeuren in Antwerpen, zowel bovengronds als ondergronds. Veel van de projecten die nu aangevat worden zijn echter het resultaat van beslissingen die genomen werden door de vorige regeringen. De huidige regering zal nu geld moeten vrijmaken voor de toekomstige projecten. Zullen de beloftes uit het regeerakkoord worden nagekomen, of is het ontslag van Tom Meeuws als directeur van De Lijn Antwerpen een teken aan de wand?

www.dwars.be

web only

elke week nieuwe webartikels

in da club

codekrakers
The Matrix is everywhere and so is EESTEC.

potterfans op PVC-buizen
Droom jij ook van zwerkbal?

de dwarsdoorsnede

Still Alice
Ben je in de *mood* voor een goed drama?

Yevgueni met een vleugje voetbal
Vlaamse muziek en Belgisch voetbal: een goed huwelijk.

post uit Praag

Praags Pasen: worsten en een verlaten hotel
Een atypisch paasfeest in Tsjechië.

ik lieg de waarheid
De imposante setting van de week: een verlaten kerncentrale.

dwars doorheen Antwerpen

spektakel in de Reuzenpijp
Beleef je stad in zijn ondergrondse schachten.

Robuust, de verpakkingsloze kruidenier
Consumeer duurzamer in deze Zero Waste Shop.

meer dan een Schoon Verdiep

de geheimen van het stadhuis

Tekst & Foto's: Benjamin Theys

Het mooiste stadhuis ter wereld is jarig! Het Antwerpse stadhuis blaast dit jaar maar liefst 450 kaarsjes uit. Dat wordt natuurlijk stevig gevierd en dat is er aan te merken. Liefhebbers van het renaissancegebouw moeten tot begin 2016 wachten indien ze nog een gegidste rondleiding willen. Daarom neemt *dwars* je mee op een virtuele tocht door het stadhuis.

Je denkt nu misschien: een rondleiding, bah. En dan nog een virtuele… Wat heb je daar nu aan. Wel, meer dan je denkt. Het Antwerpse stadhuis heeft immers veel geheimen. Deze antieke arena van de hedendaagse politiek heeft meer te bieden dan een Schoon Verdiep met de trouwzaal, waar een hoop schilderijen van Hendrik Leys de verworven vrijheden van de stad vóór 1794 illustreren. Wist je bijvoorbeeld dat het stadhuis beschikt over een heuse schuilkelder? In 1935 bouwde men deze ruimte onder de Grote Markt die onder meer bereikbaar was via het stadhuis.

de buitenkant

Maar laten we even buiten beginnen. Op het dak van het stadhuis, dat ontworpen werd door de architect Cornelis Floris De Vriendt, staat een gouden adelaar. Deze adelaar kijkt richting de Duitse stad Aken. Neen, dit is geen beslissing van de Antwerpse burgemeester, maar verwijst naar het Heilige Roomse Rijk, waartoe Antwerpen een groot deel van de middeleeuwen en de vroegmoderne periode behoorde. Zo zijn wel meer elementen op de gevel van het stadhuis een verwijzing naar het rijke verleden van de stad Antwerpen. Onder de adelaar staat trouwens het jaartal 1564 vermeld, de datum waarop het stadhuis afgewerkt werd. Dit betekent niet dat we de verjaardag een jaar te laat vieren, het verschil zit hem in het gebruik van een andere kalender. Vandaag start onze kalender op 1 januari, maar dat was vroeger anders. Tot in 1575 begon het nieuwe jaar niet op 1 januari, maar op Pasen. En aangezien Pasen kan vallen van 22 maart tot 25 april, stond in februari 1565 de jaarteller eigenlijk nog maar op 1564.

Elk jaar vanaf eind april wordt de gevel van het stadhuis versierd met vlaggen van over de hele wereld. Deze vlaggen zijn niet lukraak gekozen: dit zijn de vlaggen van de 28 landen die tot de Europese Unie behoren én alle landen die in Antwerpen een consulaat hebben. Verder staan er ook twee grote beelden op de prachtige gevel van het stadhuis, namelijk die van de vrouwen Justitia en Prudentia, een dagelijkse herinnering voor het stadsbestuur om hiermee rekening te houden in haar werking.

de binnenkant

De inrichting van het stadhuis is vrij recent. In de periode 1882-1891 werd een grondige renovatie uitgevoerd, waar het interieur haar huidige *looks* aan te danken heeft. De open binnenplaats werd overdekt met de huidige glaskoepel en er werd een statige marmeren trap opgetrokken die nu toegang geeft tot 't Schoon Verdiep.

De raadszaal in het stadhuis, waar elke maand de Antwerpse gemeenteraad plaatsvindt, heeft een opmerkelijke inrichting. De opstelling van de gemeenteraadsbanken heeft een typisch Engelse stijl, waarbij meerderheid en oppositie lijnrecht tegenover elkaar zitten, met het stadsbestuur op een verhoog aan de kop.

In 2007 ontdekte men trouwens nog een vergeten orgel in het stadhuis. Achter een schilderij werd toen dat origineel Mustel-orgel – de Rolls Royce onder de harmoniums – aangetroffen. Dit orgel werd niet meer bespeeld sinds 1935 en was sindsdien helemaal uit het oog verloren. Na een grondige restauratie is het orgel weer bespeelbaar.

Spaanse Furie

Het stadhuis mag dan wel 450 jaar oud zijn, het heeft ook al zijn miserie gekend. Toen de Spanjaarden in 1576 Antwerpen aanvielen werd de verdediging van de stad gecoördineerd vanuit het stadhuis. Toen de stad ingenomen werd, beslisten de Spanjaarden het amper 12 jaar oude stadhuis in brand te steken waardoor het verzet werd neergeslagen. De daaropvolgende brand verwoestte in totaal een 600-tal huizen en van het stadhuis bleven enkel de buitenmuren overeind staan. De Spanjaarden werden even verdreven en in 1581 was het stadhuis weer opgebouwd.

(atoom)schuilkelders in Antwerpen

Als we dan enkele honderden jaren in de geschiedenis vooruit gaan, komen we bij een goed bewaard geheim: atoomschuilkelders. Niet enkel onder de Grote Markt ligt er immers een schuilkelder. Na de Tweede Wereldoorlog, toen de Koude Oorlog de kop opstak en iedereen bang was voor 'de bom', nam ook Antwerpen haar

voorzorgsmaatregelen. Antwerpen is met haar enorme haven strategisch erg belangrijk. Daarom besliste het stadsbestuur en de Belgische regering in de jaren ‘50 van de vorige eeuw om op een aantal strategische plaatsen in de stad en de haven atoomschuilkelders aan te leggen.

Vanaf het jaar 1954 werden er in de haven maar liefst 99 atoombunkers opgetrokken aan sluizen, bruggen, enzovoort. Er werden echter niet enkel (kleine) bunkers in de haven gegraven, ook in de stad zelf werden een aantal grotere exemplaren gebouwd. Zo waren er onder andere atoomschuilkelders onder de Groenplaats – die ondertussen verdwenen zijn door de aanleg van de premetro en de ondergrondse garages onder de Scheldekaaien, – waarvan je de ingangen nog steeds kan terugvinden! Maar ook onder de Veemarkt en op nog een aantal andere plaatsen zijn schuilkelders gebouwd.

De crux van de atoomschuilkelders is dat deze helemaal niet bestand waren tegen een nucleaire aanval. Men zou de schuilkelders voornamelijk hebben aangelegd om de inwoners van de stad Antwerpen gerust te stellen, en er eventueel kunstschatten in te beschermen.

Elk jaar vanaf eind april wordt de gevel van het stadhuis versierd met vlaggen van over de hele wereld

de dwarsligger Emily Janssens

De homo sapiens studentus, of dwarsligger in de volksmond, is een bijzondere soort. Naast de kenmerkende activiteit van studeren, staan de exemplaren van dit ras vooral bekend als genieters van het (nacht)leven. Hebben zij ook andere geheimen prijs te geven? *dwars* zoekt het uit in hun natuurlijke habitat: het kot. Deze maand speelt Emily Janssens (Engels - TFL) vanuit de orkestbak contrapunt.

Tekst: Sammy Herremans ■ Foto: Martijn Fraanje

ad capellum

Hoor daar die vertrouwde tonen opborrelen uit de kelen van onze studenten! Hoe ze zacht kwaken in het bleke licht van de maan. Onze dwarsligster, Emily, houdt voet bij stuk: zij drinkt niet mee. Geen bier of wijn voor haar, schenk liever iets dat haar wél smaakt. Het vergt wilskracht om niet met de stroom mee te gaan, om "neen" te zeggen. Waar anderen bakken leeggoed verzamelen, zie ik bij Emily enkel hopen karakter.

's Anderendaags is Emily dan ook het orakel van haar vriendenkring. Zij heeft een klare kijk op het verleden, meer bepaald afgelopen nacht. Zij weet elke faux pas van haar vrienden op te roepen uit haar nuchtere geest en brengt elk gênant detail opnieuw aan het licht.

rozensmeur en manenkwijl

Dat je jaren als student de mooiste van je leven zijn, betekent niet dat het ook de makkelijkste zijn. Emily werkt hard voor haar studie en onderhoud. Naast fulltime student (overdag), is ze ook babysitter ('s avonds) én bakkersmeisje ('s weekends). Ze krijgt van de bevoegde instanties een volledige studiebeurs om haar te helpen, ook haar moeder steekt, waar mogelijk, een handje toe. Vanaf juli zal ze ook 'zelfstandig student' zijn. Dat houdt in dat ze op haar kotadres gedomicilieerd zal zijn, ze haar eigen kindergeld zal ontvangen en beheren, enzovoorts.

Tegenover dit harde werken staat natuurlijk wel de beloning en het besef dat al wat ze bereikt, ook haar eigen verdiensten zijn. Hoevelen onder ons kunnen in eer en geweten zeggen dat hun luxe en studie niet grotendeels cadeau gegeven is?

verTell me meer

Het had me niet mogen verbazen dat haar scherpe, doordringende blik een opmerkelijk talent verborg. Zij is heer en meester over de vlucht van pijlen en kogels. Waar zij wil, daar zullen haar projectielen treffen. Al oefent Diana bij gebrek aan tijd voorlopig niet, toch scoorde ze telkens erg hoog wanneer ze in een schietclub oefende. Let wel: als we het hebben over wapens, hebben we het over wapens. Geweren schieten met échte kogels en een boog heeft geen hypermoderne katrollen en dergelijke. Zulke prullen zijn een *disgrace* voor de sport.

Als quaestor van De Flamingo's houdt zij ervan jaarlijks een schacht te kopen. Hierin licht Emily de sluier van de ijsberg op: "Het is superleuk om schachten te intimideren." Zag ik haar ogen even fonkelen?

Bovenop dit alles schrijft ze ook nog poëzie en proza, waarmee ze in het verleden al voorrondes van de Kunstbende heeft gewonnen. Tot slot dus deze raad: onthoud haar naam, zodat je niet uit de lucht komt gevallen wanneer ze over enkele jaren opnieuw in de pers komt als winnares van literatuurprijzen.

Trilogy

de Heilige Drievuldigheid breekt de regels

Tekst: Carolina Rowicki ■ Foto: Universiteit Antwerpen

Lorenzo Gatto, Yossif Ivanov en Hrachya Avanesyan zijn de namen van de drie muzikale goden waarvan op 21 april de hemelse klanken door de grote zaal van de Arenberg Schouwburg weergalmden. Universiteit Antwerpen nodigde deze jonge, knappe en getalenteerde violisten uit om klassieke muziek en de viool aan te prijzen onder het jonge publiek. Maar ook nummers van Daft Punk, Avicii en filmmuziek kwamen aan bod. *dwars* ging luisteren en werd bekeerd; een interview kon niet uitblijven.

jonge snaren

Waarom juist de viool?
Yossif Ivanov Ik denk dat iedereen zo zijn eigen redenen heeft om voor een bepaald instrument te kiezen. Voor mij was dat de viool, omdat ik altijd geobsedeerd ben geweest door treinen. Op een of andere manier doet een viool mij daaraan denken. Als kind beeldde ik me altijd in dat de snaren de sporen waren en de strijkstok de trein.

Hrachya Avanesyan Voor mij was de keuze al gemaakt op driejarige leeftijd. Mijn ouders zaten te kijken naar de Internationale Tsjaikovskiwedstrijd en elke keer als er een violist begon te spelen, was mijn aandacht getrokken. Ik was gefascineerd.

Lorenzo Gatto Ik leerde de viool kennen via een vriend van mij. Ik hoorde hem spelen en was geïntrigeerd, dus kreeg ik op mijn vijfde een oranje speelgoedviool cadeau. Dat was voor mij de aanzet.

Hebben jullie een aanleg voor de viool of is het hard werken?
Gatto Mijn leerkracht viool had een specifieke manier van lesgeven: onder andere door het reproduceren van liedjes die je al kende, leerde je al spelend. Later kwam ik te weten dat dit de Suzukimethode is. Ook probeerden mijn ouders mij te doen oefenen door mij om te kopen met snoepjes. Die werd ik al snel beu, dus toen vroeg ik om geld. En ik kreeg nog 5 Belgische frank per uur ook!

Ivanov Lorenzo is *made in Japan* met zijn Suzukimethode (*lacht*). Bij mij lag het iets anders omdat mijn ouders muzikanten zijn. Mijn vader is pianist en mijn moeder violist, dus muziek was een evidentie. Het begon voor mij als een hobby, maar al snel moedigden mijn ouders mij aan om meer te oefenen en poogden ze me discipline bij te brengen. Dit was in het begin moeilijk en ik deed het dan ook niet altijd even graag. Het plezier is pas later gekomen, nadat ik door de basis van het leerproces heen was.

Avanesyan Ook mijn ouders zijn allebei muzikant: mijn vader speelt fluit en is componist. Mijn moeder speelt piano. Ik denk echter niet dat ik een aangeboren talent heb. Ik geloof eerder in enthousiasme: als je een passie voor iets hebt, is het onvermijdelijk dat je uiteindelijk het mechanisme door hebt. Zo heeft mijn broer een grote interesse in technologie en ondertussen ook een grote kennis. Maar ik moet toegeven dat er ook mensen zijn die niet in staat zijn om bepaalde dingen te leren. Zo heb ik nog steeds problemen met het beantwoorden van mijn mails.

Gatto Ik denk daar anders over. Je hebt verschillende soorten talenten en ik geloof dat iedereen er één bezit; je moet het alleen nog ontdekken. Enthousiasme kan helpen bij het ontwikkelen ervan, maar of het op zich genoeg is, dat weet ik niet.

Ivanov Voor viool wil dat zeggen dat je verschillende opties hebt: je hebt violisten die goed zijn in het spelen van klassieke kamermuziek, heel netjes volgens de regels, maar je hebt er ook die beter spelen in een orkest of door te improviseren. Er is echter geen vaste formule voor het bespelen van een viool en het is door goede en slechte ervaringen dat je beter wordt. Dat, en veel oefenen.

dure snaren

Waaraan moet een goede viool voldoen?

Avanesyan Een viool is een complex instrument. Ze bestaat uit verschillende onderdelen, die allemaal belangrijk zijn om een unieke klank te geven. De snaren zijn gemaakt van paardenhaar, het hout moet rijpen om een verfijnd geluid te produceren. Elke viool is daarom anders en om een geluid te produceren, moet je heel specifiek het instrument bespelen. Raak je de snaren iets harder aan, zet je je vingers lichtjes anders, dan krijg je een andere klank. Je moet je instrument dus heel goed kennen en weten hoe het op elke aanraking reageert om het goed te bespelen.

Ivanov Het hangt van de voorkeuren van de muzikant af wat voor viool hij verkiest. En zelfs dan is het niet evident. Een viool is een zeer duur instrument; de beste kosten al snel 2 tot 3 miljoen euro. Je kan ze wel lenen bij een stichting en dat is wat veel violisten dan ook doen. Ik leen die van mij bijvoorbeeld bij een stichting in Chicago.

Gatto Ik leende die van mij ook, tot ik hem brak. Sindsdien heb ik mijn eigen viool. Er is wel een lopend debat over de verschillen tussen een klassieke en een elektrische viool. Uit een studie bleek dat het publiek het onderscheid niet kan maken.

drie snaren komen samen

Hoe is Trilogy ontstaan?

Gatto Het is ontstaan als een hobby. We kwamen samen om te ontspannen, samen muziek en plezier te maken. Viool spelen is een eenzaam beroep. Iedereen is zeer voorzichtig met het delen van ervaringen omdat ze het fragiele van hun optreden willen beschermen. Iedereen is concurrent van elkaar.

Ivanov We kennen elkaar al sinds we 8 jaar zijn. Ons doel is mensen laten genieten van klassieke muziek en de serieuze stemming errond te verminderen, het toegankelijker te maken.

Je hebt verschillende soorten talenten en ik geloof dat iedereen er één bezit, hij moet het alleen nog ontdekken

Gatto Met Trilogy willen we vooral een jonger publiek aanspreken. Klassieke muziek is vaak heel conservatief en met veel regels. Wij willen die regels breken. Ons volgende optreden zal daarom 'Trilogy, breaking bad' heten. En het zou leuk zijn als we in de toekomst ook op festivals kunnen spelen.

Avanesyan We hebben al op veel openluchtconcerten gespeeld, maar we hebben ook al een paar voorstellen afgewezen. Die kwamen van heel conservatieve podia. Het is natuurlijk leuk dat ze ons vragen, maar we hebben met Trilogy een aparte benadering die niet conform is met hun regels. En het laatste wat we willen, is toegeven en ons aanpassen. We spelen omdat we er zelf van genieten, niet om beroemd te worden. Al zou dat niet erg zijn.

Ivanov Maar ons doel blijft stiekem toch *world domination*! (*lacht*)

hippe snaar

Naast het klassieke repertoire komen ook covers van onder andere Avicii, Daft Punk en muziek uit Pulp Fiction en Mission Impossible aan bod. Wat spelen jullie het liefst?

Gatto We zijn niet trouw aan een genre; we wisselen vaak van geliefde. Zelf hoor ik alle genres graag, dat gaat van rap tot zelfs slechte muziek, maar mijn lievelingsnummer is toch *Happy* van Pharrell Williams. Als violist moet je soms iets spelen dat je initieel niet ligt, maar waar je van leert houden omdat je er zo veel werk in hebt gestoken.

Ivanov Je moet leren om wat ze je ook geven goed te brengen. Je vindt het misschien zelf niet leuk, maar je moet het dan wel zo brengen dat het publiek het gevoel krijgt dat je ervan geniet. Met Trilogy spelen we wat we willen. Als ik thuiskom, luister ik niet meer naar klassieke muziek. Dan zet ik graag jazzmuziek op. *On the road again* van Canned *Heat* is mijn lievelingsnummer.

Avanesyan Toen ik jong was, mochten we naar niets anders luisteren dan naar klassieke muziek. Het is dus pas toen ik ouder werd, dat ik andere muziek ontdekte zoals Indische of meditatiemuziek, maar ook *metal* of *hardrock*. Mijn lange, wilde haren weerspiegelen die interesse, al moet ik ze voor een optreden temmen met gel of andere haarproducten. Toen het iets langer was, kwam het al eens voor dat ik probeerde te spelen, maar er geen geluid uit mijn viool kwam. Bleek dat mijn haar tussen mijn snaren zat.

Hebben jullie nog tijd voor hobby's?

Ivanov Ik ben een grote filmfan. Maar ik zou bijvoorbeeld ook wat meer moeten lezen. Het is belangrijk om naast klassieke muziek nog andere interesses te hebben om je te kunnen ontspannen.

Avanesyan In Armenië, waar ik vandaan kom, is schaken zowat de nationale sport. Ik heb het op school leren spelen en speel het nog steeds enorm graag.

Gatto Ik heb altijd al piloot willen worden. Sinds ik 14 jaar oud was gaf ik al mijn geld uit aan vlieglessen. Op een dag kreeg ik met mijn instructeur motorpech. We hebben toen een noodlanding moeten maken ergens in het midden van een veld in Frankrijk en ik heb toen mijn mama moeten bellen om mij te komen halen. Vandaag ben ik naast violist ook volwaardig piloot.

mundi

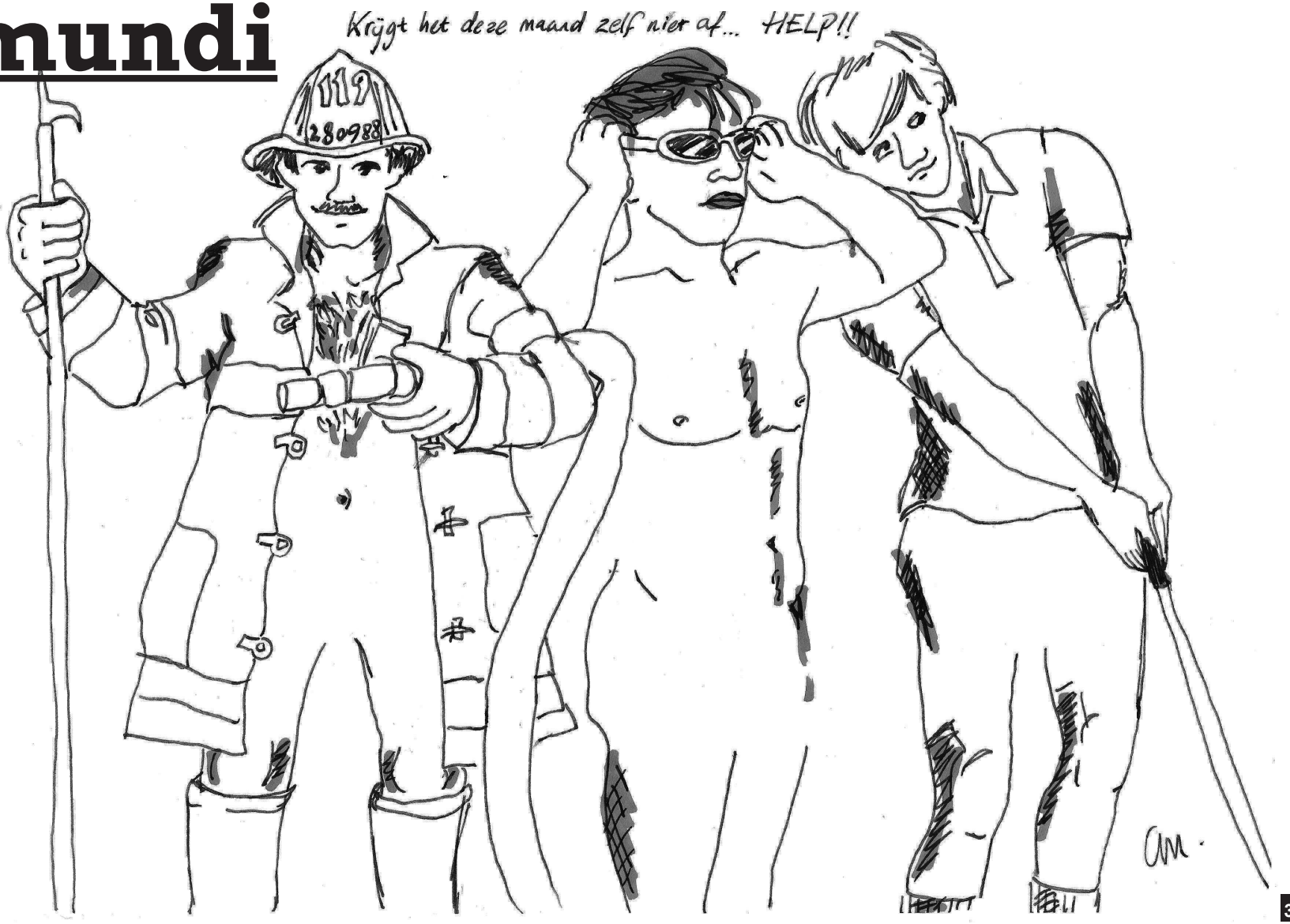

contraire

Bart blijkt niet van Afrikaans te houden